

Christelijke School voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs voor Z.M.L.K.

1. Agressie en intimidatie

1.1 Handgreepstechniek

Algemene definitie/toelichting

We gaan er vanuit dat de leerling algemeen geaccepteerd gedrag vertoont, dat hij coöperatief is en in een goede relatie tot zijn begeleiders, medeleerlingen en zijn omgeving staat. Mocht er in 1 of meerdere van de relaties toch een verstoring optreden dan kun je gebruik maken van onderstaand protocol.

Preventie:

Voorafgaand aan het inzetten van de technieken tot fixatie zijn er een aantal stappen te nemen:

- Om welke leerling gaat het?
  - ✓ Niet elke leerling heeft baat bij fixatie.
  - ✓ Is de leerling vooral verbaal agressief en komt hij/zij niet tot fysiek contact.
  - ✓ Zijn er, vooraf aan het incident, signalen op te vangen om te voorkomen dat er een escalatie op gaat treden.

Signalen die waarneembaar zijn kunnen in een signaleringsplan opgenomen worden. In de handelingswijzers in het OPP of handlingsplan zijn ook concrete beschrijvingen opgenomen.

- ✓ Als een leerling hoog in de frustratie zit, stel je eisen dan bij. Vraag niet teveel van hem/haar. De kans op een conflict wordt dan verkleind.
- ✓ Geef de leerling voldoende ruimte om zelf de beslissing te nemen tot rust te komen, bijv. in een andere ruimte. Dit kan ook door er een tijd aan te verbinden, bv: "Je hebt nog 1 minuut! Gaat het dan nog niet, dan zullen we je helpen".
- ✓ Wat zijn je mogelijkheden om fixatie te voorkomen, gebruik van de PAD-kruk, afzondering (1-op-1 in een ruimte), hulp van een collega.

Bij dreiging van een conflict dat leidt tot fixatie:

- ✓ Waarschuw andere groepen als er dreiging is tot een conflict.

- ✓ Andere leerlingen voor structureren. Eventueel deze leerlingen een andere ruimte in begeleiden.
- ✓ Laat je groep, indien mogelijk, niet alleen.
- ✓ Draag je piepers! Collega's oproepen door te praten. Het piepsignaal wordt niet gebruikt.
- ✓ Probeer of je middels 'Gentle Leading' de mindset van de leerling in positieve zin kunt beïnvloeden.
- ✓ Lukt dit niet probeer dan met een polsgreep, bij voorkeur met z'n tweeën (PACT fotoboek) de leerling naar een veilige plek te brengen.

Stappenplan

Ten allen tijde eerst de eigen veiligheid en die van de overige leerlingen en teamleden waarborgen!

- ✓ Roep/piep een ambulant iemand (teamleider, IB-er etc.) of een collega uit een andere groep erbij.
- ✓ Degene die het conflict is aangegaan neemt en houdt de regie of bepaalt wanneer die overgenomen wordt, i.v.m. de groep o.i.d. Ook bij de afhandeling ervan.
- ✓ Twee collega's nemen elk een kant van de leerling.
- ✓ Bij dreiging van zware agressie, neem controle over de leerling door hem/haar met de buik op de grond te leggen of met het hoofd omlaag op een stoel te houden.
- ✓ Neem de polsklem en hou contact met elkaar!!!! Beiden moeten ervan overtuigd zijn dat de klem goed is gepakt. Eerder mag je de leerling niet verplaatsen. Dit met het oog op verwondingen.
- ✓ De leider vertelt de leerling wat er gaat gebeuren, zorgt voor een plek waar de leerling heengebracht wordt (zet een kruk of stoel klaar). Zorg ervoor dat de Time-out ruimte klaar voor gebruik is.
- ✓ De leerling uit de situatie halen naar een andere ruimte. Blijf met elkaar praten over de stappen die je neemt.
- ✓ De techniek wordt puur ingezet om te controleren, als de leerling een gevaar vormt voor zichzelf of anderen.
- ✓ De leider geeft het moment aan dat de collega weg kan.
- ✓ Als de leerling buitensporig agressief is, of is niet onder controle te krijgen, leg je hem/haar op de buik op de grond met de armen gekruist op zijn/haar rug.
- ✓ Zodra de leerling rustig is weer loslaten en/of de time-out in helpen.
- ✓ Hou in de gaten dat veiligheid van leerlingen en collega's belangrijker zijn dan het overmeesteren van een agressieve leerling.

Aandachtspunten/afhandeling:

- ✓ De inzet van fixatie kan heel intens zijn voor de leerling. Geef hem/haar voldoende tijd om te herstellen. Ga niet te vlug. Jouw fysieke aanwezigheid geeft hem nu al voldoende veiligheid om te herstellen. Soms is het zelfs beter hem/haar alleen te laten. Dit kun je aan de leerling zelf vragen.
- ✓ Heb het nog niet over consequenties! Dat is van later zorg.

- ✓ Evalueer het met de leerling. Kort en bondig houden, voorkom discussie!
- ✓ Licht de ouders/verzorgers in voordat het kind thuis is. Dit gebeurt door de verantwoordelijke in de groep van die dag, als diegene afwezig is, neemt de locatieleider of IB-er dit over.
- ✓ Ook voor collega's kan het intens zijn, probeer ruimte te vinden om weer tot rust te komen. Vraag hierbij hulp aan collega's om je groep op te vangen.
- ✓ Probeer in een dergelijke situatie professioneel te blijven, vat het niet persoonlijk op.
- ✓ Zoek een evaluatiemoment op. Heb het er met elkaar over! Waarmee begon het? Hoe kunnen we in de toekomst dit voorkomen? Etc.
- ✓ Vul het incidentenformulier in.